

علوم و فنون ادبی ۱

۱- زبان فارسی میانه، در فاصله چه سال‌هایی رواج داشت؟

- (۱) حدود ۲۰۰ قبل از میلاد تا حدود ۷۰۰ میلادی
(۲) حدود ۳۰۰ قبل از میلاد تا حدود ۷۰۰ میلادی
(۳) حدود ۱۵۰ قبل از میلاد تا حدود ۵۰۰ میلادی
(۴) حدود ۳۵۰ قبل از میلاد تا حدود ۶۰۰ میلادی

۲- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست است؛ به جز:

- (۱) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است و آن را فارسی نو یا فارسی دری نامیده‌اند.
(۲) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشی رایج بود. آثار بر جای مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط میخی است.
(۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زرتشتی است. حتی رساله‌های کوچکی مانند «یادگار زریران» رنگ دینی دارد.
(۴) زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف شده است.

۳- در کدام گزیننه به مراحل تاریخی سیر «زبان فارسی» اشاره شده است؟

- (۱) باستان - پارسی - میانه
(۲) هخامنشی - پهلوی - نو
(۳) باستان - میانه - نو
(۴) هخامنشی - میانه - دری

۴- در کدام گزیننه نام اثری وجود دارد که از آثار «عهد سامانی» نیست؟

- (۱) شاهنامه ابومنصوری - تاریخ بلعمی
(۲) ترجمه تفسیر طبری - شاهنامه ابومنصوری
(۳) تاریخ بلعمی - ترجمه تفسیر طبری
(۴) تاریخ الرسل و الملوک - ترجمه تفسیر طبری

۵- رایج‌ترین انواع شعر فارسی در «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» در کدام گزیننه درست آمده است؟

- (۱) حماسی - تعلیمی - غنایی
(۲) حماسی - مدحی - غنایی
(۳) تعلیمی - غنایی - مدحی
(۴) حکمی - حماسی - مدحی

۶- در بیت زیر، کدام آرایه‌های ادبی دیده می‌شود؟

«در حقیقت یار یکدل، کمیاست / چون صدف، کمیاب و چون ذر، پُر بهاست»

- (۱) کنایه - تشبیه - واج‌آرایی - جناس
(۲) ایهام - کنایه - تناسب - تشبیه
(۳) کنایه - واج‌آرایی - جناس - مجاز
(۴) واج‌آرایی - تشبیه - استعاره - تناسب

۷- در ابیات زیر، چند «وجه شبه» مشهود است؟

الف) روی چون خورشید بنمای از نقاب / کآبم از سر همچو نیلوفر گذشت

ب) بی آن لب چون شکر تنم را / همچون شکر اندر آب دادی

پ) روح ز تو خوبتر به خواب نبیند / چشم فلک چون تو آفتاب نبیند

ت) درفشان لاله در وی چون چراغی / ولیک از دود او بر جانش داغی

- (۱) یک
(۲) دو
(۳) سه
(۴) چهار

۸- در کدام ابیات، واج‌آرایی «مصوت» دیده می‌شود؟

الف) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است

ب) ای تکیه‌گاه و پناه / زیباترین لحظه‌های / پُر عصمت و پُر شکوه تنهایی خلوت من! ای شط شبرین پُر شوکت من.

پ) دلم شکسته‌تر از شیشه‌های شهر شماس / شکسته باد کسی کاین چنینمان می‌خواست

ت) فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب / چنان بُردند صبر از دل که تُرکان، خوان یغما را

- (۱) الف - ب - پ
(۲) پ - ت - ب
(۳) الف - ب - ت
(۴) الف - پ - ت

۹- در کدام گزیننه، قافیه مصرع دوم نقش دستوری «مسند» دارد؟

(۱) مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم

(۲) گفت: که سرمست نه‌ای، رو که از این دست نه‌ای / رفتم و سرمست شدم وز طرب آکنده شدم

(۳) دیده سیر است مرا، جان دلیر است مرا / زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم

(۴) گفت که تو شمع شدی، قبله این جمع شدی / جمع نیم، شمع نیم، دود پراکنده شدم

۱۰- لحن و آهنگ کدام بیت نادرست نوشته شده است؟

(۱) ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها / وی شور تو در سرها وی سر تو در جان‌ها (عاطفی - شادی‌آور)

(۲) نباشد همی نیک و بد پایدار / همان پة که نیکی بود یادگار (اندرزی - کوبنده)

(۳) زین درد خون گریست سیهر و ستاره هم / خون گشت قلب لعل و دل سنگ خاره هم (عاطفی - غم‌انگیز)

(۴) برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک / کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید (تعلیمی - رسمی)

۱۱- کدام ابیات «فاقد» ردیف است؟

الف) من قصه خویشتن بدو چون گویم / ترک است و به چوگان بزند چون گویم

ب) تنگ شد از غم دل، جای به من / یک دل و این همه غم وای به من

پ) مشو تا توانی ز رحمت بری / که رحمت برنندت چو رحمت بری

ت) گدایی که بر خاطرش بند نیست / پة از پادشاهی که خرسند نیست

ث) خوش آن که نگاهش به سر و پای تو باشد / آیینه صفت محو تماشای تو باشد

- (۱) ب - پ - ت
(۲) ب - ت - ث
(۳) الف - پ - ت
(۴) الف - پ - ث

۱۲- اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر چیست و شاعر برای انتقال آن از چه چیزی استفاده می‌کند؟

(۴) عاطفه - زبان

(۳) عاطفه - وزن

(۲) وزن - زبان

(۱) خیال - وزن

۱۳- کدام ابیات، دربردارنده مفهوم «انتظار» است؟

(الف) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست / تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست

(ب) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران

(پ) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم این که / او سر سپرده می‌خواست من دل سپرده بودم

(ت) شب چو در بستم و مست از می نابش کردم / ماه اگر حلقه به در کوفت جوابش کردم

(ث) همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی / به پیام آشنایی بنوازد آشنا را

(۴) ب - ث

(۳) ب - پ

(۲) الف - ث

(۱) الف - پ

۱۴- مفهوم قطعه زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«چو دخلت نیست، خرج آهسته‌تر کن / که می‌گویند ملأحان سرودی:

اگر باران به کوهستان نیارد / به سالی دجله گردد، خشک رودی»

(۱) فروزد شمع اقبال به نور خویشتن آری / چراغ مهر عالم‌تاب مستغنی است از روغن

(۲) ابلهی کاو روز روشن شمع کافوری نهد / زود باشد کش به شب روغن نماند در چراغ

(۳) کرد خرج آب و گل کوتاه بینی‌ها مرا / پیش‌تر از خانه می‌بایست خود را ساختن

(۴) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بآیدش

۱۵- کدام گزینه با بیت زیر، تناسب معنایی کم‌تری دارد؟

«شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا داند حال ما سبکباران ساحل‌ها»

(۱) راز من در عشق او پنهان نباشد تا مرا / روی زرد و باد سرد و دیده گریبان بود

(۲) او چه داند که چیست حالت عشق؟ / که بر او عشق، تیر غم نزده است

(۳) حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر / به سر نکوفته باشد در سزایی را

(۴) غرقه در دریای عشقش حال ما داند که چیست / این سخن آسوده بر ساحل کجا داند که چیست؟